

Valtiovarainministeriö

PL 28

00023 Valtioneuvosto

**EHDOTUS SIDOTTUA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISTÄ KOSKEVAKSI
LAINSÄÄDÄNNÖKSI JA SIDOTTUA PITKÄAIKAISSÄÄSTÄMISEN VEROTUKSEN
UUDISTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI**

Viite: lausuntopyynnöt 11.5.2009 (VM056:00/2009) ja (VM055:00/2009)

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta lausuntoa luonnoksesta ehdotukseksi hallituksen esitykseksi sidottua pitkäaikaissäästämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja luonnoksesta ehdotukseksi hallituksen esitykseksi sidotun pitkäaikaissäästämisen verotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi. Esitämme kunnioittaen lausuntonamme seuraavan.

Yleistä

Vakuutus- ja rahoitusneuvontaan on tullut kuluvan vuoden aikana runsaasti piensijoittajien tiedusteluja ja valituksia palveluntarjoajien antamasta sijoitusneuvonnasta. Nämä yhteydenotot ovat koskeneet turvallisena pidettyjen sijoitusrahastojen ja joukkovelkakirjalainojen sekä sijoitussidonnaisten säästövakuutusten arvoalennuksia. Ehdotettu sidottua pitkäaikaissäästämistä koskeva lainsäädäntö tulee lisäämään Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan toimintaan kuuluvia tehtäviä. Lakiin ehdotetun säästämissopimuksen, joka luonteeltaan on omaisuudenhoidon tyyppinen, noudattaminen voi aiheuttaa tulkintariitoja palveluntarjoajan ja kuluttajan välillä. Samoin palveluntarjoajan vaihtaminen voi aiheuttaa tiedusteluja muun muassa vaihdosta perittävien kulujen ja sijoituskohteiden vaihdon osalta.

Tiedonantovelvollisuudesta

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta pitää tärkeänä, että kuluttajille annetaan riittävästi dokumentoidusti objektiivista kirjallista tietoa sidottujen pitkäaikaistuotteiden riskeistä.

Eläkeikä/ratkaisujen pitkäjänteisyys

Ehdotuksen mukaan verovähennyskelpoisuuden ikärajavaatimus on, että eläkettä aletaan maksaa aikaisintaan vakuutetun saavutettua häneen sovellettavan työeläkelain mukaisen eläkeiän. Sinänsä rehellisesti epävarmuutta kuvaava säännös saattaa kuitenkin aiheuttaa sopimuksen solmineelle kuluttajalle ei toivottua epätietoisuutta. Tälläkin hetkellä työskennellään lakisääteisen eläketurvan kehittämiseksi ja yksi pohdittava asia lienee eläkeikä tulevaisuudessa. Työeläkelain eläkeikää muutettiin viimeksi 2005. Samanaikaisesti korotettiin yksilöllisten eläkevakuutusten eläkeikä 62 vuoteen. Sanottu muutos on siirtymäsäännösten vuoksi parhaillaan toteutettavana asiakkaille. Ehdotuksessa ei oteta kantaa, miten nykyisten eläkevakuutus sopimusten eläkeiän suhteen on tarkoitus menetellä.

Kuluttajien kannalta epävarmuus on huono asia. Se nakertaa luottamusta. Muutokset ovat kalliita tietoteknisesti ja lähettävän massiivisen informaation vuoksi. Kustannukset maksaa viime kädessä aina asiakas. Muutokset aiheuttavat paljon kyselyitä ja valituksia. Toimisto toivookin, että pitkäaikaissäätämisen alkaessa ja jatkossa valtiovalan taholta varmistetaan, että kysymys on pitkäjänteisestä ja kestävästä mallista asiakkaan kannalta.

Siirto-oikeus/kohtuulliset kulut

Ehdotuksen mukaan säästämissopimuksessa ja eläkevakuutuksessa olisi siirto-oikeus, mikä sinänsä on kannatettava asia. Siirto-oikeus alkaisi jo vuoden kuluttua sopimuksen solmimisesta ja lyhyemmästäkin ajasta voitaisiin sopia. Kertynyt säästöosuus pitäisi siirtää uudelle palveluntarjoajalle 60 päivän kuluessa irtisanomisilmoituksen vastaanottamisesta. Palveluntarjoaja voisi periä säästämissopimuksen irtisanomisesta ja varojen siirtämisestä aiheutuneet kohtuulliset kulut.

Sopimuksen ns. rauhoitus aika vaikuttaa lyhyeltä vakuutuksia silmällä pitäen. Vakuutus sopimuksissa takaisinostoarvo sopimuksen alkuvaiheessa voi olla alhainen. Tämän päälle tulevat luonnollisesti nyt säädettävät siirtokulut. Esimerkkinä mainitsemme, että erään vakuutusyhtiön yksilöllisen eläkevakuutuksen hinnaston mukaan takaisinostokulu prosentteina vuosittaisista maksuista on viisi vuotta vanhoissa sopimuksissa 35,96 % ja kymmenen vuotta vanhoissa sopimuksissa vielä 20,28 %. Näin on laita, jos vakuutettu vakuutuksen alkaessa on 34-vuotias ja sopimuksen maksusitoumus aika on 25 vuotta. Yhteen Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan edeltäjistä, Kuluttajien vakuutustoimistoon, tuli runsas vuosi sitten paljon takaisinostoa koskeneita valituksia sijoitusvakuutuksista, kun eräs moniasiamiestoimisto siirsi asiakkaita edustamaansa toiseen vakuutusyhtiöön. Siirron jälkeen lukuisille asiakkaille yllätyksenä tulivat takaisinoston kulut eli siirrettäväksi jääneen rahaston alhainen määrä.

Asetus/annettavat tiedot

Ehdotuksen mukaan yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi palveluntarjoajan tiedonantovelvollisuutta täsmennettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Ehdotukseen on listattu niitä tietoja, joista asetuksella tulisi ainakin säätää pitkäaikaissäästämisestä.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ehdottaa, että asetuksen luetteloon lisätään jo nyt hallituksen esitysvaiheessa tieto tuomioistuimen ulkopuolisista riidanratkaisuelimistä toisin sanoen Vakuutus- ja rahoitusneuvonta neuvontaa ja selvittelyapua antavana toimielimenä sekä Arvopaperilautakunta lausuntoja antavana tahona. Kokonaan uuden pitkäaikaissäästämisen kohdalla informaatio valituselimistä on välttämätöntä. Arvopaperilautakunnan tehtävänä on nimenomaisesti edistää hyvää arvopaperikauppatapaa, joten arvokkaita ratkaisuja saadaan tästä instanssista. Menettely olisi yhdenmukainen myös vakuutuspuolen kanssa eli sen mukainen, miten Finanssivalvonta on ohjeistanut säätöhenki- ja eläkevakuutusten myyntitoimintaa.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalla ei ole ehdotuksesta muuta lausuttavaa.

Irene Luukkonen
toimitusjohtaja

Erik Sirén
johtaja